

Francoska revolucija, jakobinci: 14. 7. 1789 3. stan napade Bastilijo. 20. 9. 1792 Fr postane republika. Deluje narodna skupščina-konvent (girondisti; jakobinci: M. Robispirre, Danton, Marat). Postopoma so moč pridobili jakobinci, ki so od 1793-94 obvladovali ves polit. sistem. Nadzorni svet je obračunal z nasprotniki repub. Usmrčena sta bila Ludvik 16 in kraljica. Giljotine. Obdobje: Tj. vrh fr revolucije. Polit. sist. na vojaški org., njemu podrejeno gospod. Režim odstranil nasprotnike, določil maxim. cen. mezd. Nova vloga cerkve, nov koledar, meseci. Diktatura povzroči razdor med jakobinci (danton: sporazum z buržoazijo; hebert: nadalj. revolucije, odprava privatne lastnine). MR je bil 1794 usmrčen. Na oblast spet buržoaz.; uvedejo volilni cenzus in direktorij (5 mož). Direktorij, konzulat: še vedno kraljevi pristaši. Strog policijski režim, izkoriščanje Nap. 1797 uveden konzulat, Nap je konzul, 1804 pa cesar. Napoleon: Fr buržoaz. ga je potrebovala. Izreden taktik in strateg; premagal A, Nem in Rus vojake. 1797 ukine Beneško rep, toda 1804 doživi velik poraz pri Trafalgarju; drugo leto porazi Pruse, 1806 ukine Sv. rim cesarstvo nem narod. Uvede celinsko zaporo do Angl. Prepoved trgovanja. L. 1809-1813 uvede ilirske province. Rusija krši zaporo, zato napad nanjo. 1812 nadnja 600k vojakov. Hitro napredovanje, bitka pri Smolejsku, Borodinu. Prazn moskva, odhod v ukrajino; zima. Berezin-polom. Ostane 2500 vojakov. 1813 bitka proti evr. državam pri Lipskem, 1. poraz-Elba. 1815 Waterloo in Sv. helena. Fr revolucija je prelomn. Nov pogled meščanstva, težnja k nacionalnem gibanju, avtonomija, države. Posebej Nemci, Italija, Rus, A. Ilirske province tudi pri nas (upravna in sodna oblast, šolstvo odprava cehov).

Metzu. Tudi Napoleon III Bonaparte. Prusi niso zavzeli pariza saj so ga 1870-1871 obkolili in hoteli sestradati. V sramoto Fr so 17. 1. 1871 v Versaju razglasili Združeno nem-II nem rajh. Nekaj časa Pariz komuna. Prva komuna pod geslom tovarne delavcem, podobno Lenin z boljševiki v SZ (temelj socializma). Tudi Jugoslavija. Marčna revolucija 13. 3. na dunaju. Zahtevajo odstop Metternicha in ustavno-parlament življenje. To se je zgodilo, kasneje želje tudi na podeželju (odprava fevd). Izoblikovanje nacionalnih prog. preobrazbe monarhije. Tudi mi dobimo prvi prog Zedinjene Slovenije. Društvo slovenija na dunaju 23. 4. 1848. Pogoji: 1. združitev slov dežel v slovenijo, ki naj ima drž. zbor (parlament) in vlado. 2. uvedba slov. jezika v šole in urade. 3. združena slov naj postane del velike nemčije, a preurejene monarhije. Teden prej je podoben program sestavil koroški župnik Matija Mayer-Zilski (pod slov dal tudi prekmurce in beneške). Program ZS ni bil uresničen in še zdaj ni. Ideja se pojavi kasneje, a nam koroški plebiscit 10. 10. 1920 vzame koroške slov, rappalska pa še beneške. Maister dobi nazaj spodnjo štajersko, kasneje po prariški mir konferenci še prekmurje, a ne porabskih. Po 2. sv vojni obnovijo avstrijo-koroška je spet izgubljena.